

aarlig Udgift af mindst 6 Mill. Kr., saa maa jeg tilstaa, at jeg ikke ret forstaaer, hvorledes man kommer hertil. Jeg gaar ud fra, at der ikke er tænkt paa selve Anlægstiden, men paa, hvad de fuldt færdige Forsvarsværker ville koste os, og dersom Beregningen da er den, at 100 Millioner svarer til en aarlig Rente af 4 Millioner, og at der derhos vil medgaa 2 Millioner til Vedligeholdelse og andre af disse Forsvarsværker følgende Udgifter, kan jeg nok se, at man naaer til 6 Millioner. Men ligesom det sidste Beløb vistnok er temmelig rundeligt regnet, saaledes kan man ikke gaa ud fra, at Forrentningen af de 100 Millioner falder med et Beløb af 4 Millioner til den Tid paa Statskassen, saaledes at den sluger det Overskud, som ellers kunde bruges til andre Foretagender, thi det er jo paa den anden Side klart, at jo mere man vil bruge af de opsparede Aktiver og af Laan til at bygge Fæstninger for, desmindre vil man i den Tid behyrde de aarlige Indtægter, desmindre vil man tage af det aarlige Overskud, men omvendt: jo mere man anvender af de løbende Indtægter — disse være nu ordinære eller ekstraordinære — til Bygning af Fæstningsværker, desmindre forbruger man af Laan eller Kapitaler, hvad der jo vilde repræsentere et Rentetab i Forhold til den nuværende Indtægt. Vi have i de sidste 10 Aar haft et Overskud af de ordinære Indtægter ud over de ordinære Udgifter af ikke mindre end 85 Millioner. Vi have deraf kunnet anvende 40 Millioner godt og vel paa Jernbaneanlæg, Telegrafer og deslige, over 20 Millioner paa Erhvervelse af Formue, og Afdrag paa Gjæld udover, hvad der er anvendt ved Forbrug af Formue, og vi have endda kunnet henlægge c. 23 Millioner i Kasseeholdning. Jeg tror, at man vil erkjende, at efterat Kasseeholdningen er naaet til omtrent 40 Millioner, vil der ikke være nogenjomhelst Grund til at vedblive at lægge hen til Kasseeholdningen, og at man i ethvert Tilfælde, stadig forudsat, at de finantzielle Forhold ville være ligesom i de forløbne Aar, vil kunne bruge det Beløb, som hidtil er henlagt til Kasseeholdningen, til Fæstningsanlæg. Jeg tror yderligere, at man meget vel kunde anvende et betydeligt Beløb af de 60 Millioner, som nu ligge i Kasseeholdningen og i Reserveconden til samme Diemed, og da Rentaen af disse 60 Millioner kun omtrent er 2 Millioner, saa kan man vistnok regne, at selv om man anvendte 25 Millioner deraf, sparede det kun til en Nedgang i Indtægter af 1 Million. Men dernæst gaar jeg ud fra, at en Del af Udgifterne, naar jeg kommer til saa store Beløb, vil

tilveiebringes ved ekstraordinær Stat. Jeg har alt tidligere udtalt, at jeg for mit Vedkommende vil være meget villig til at gaa ind paa en saadan ekstraordinær Stat, og det under hvilken Form man saa vil foredre fra Flertallets Side, at den skulde tilveiebringes, men i saa Tilfælde er det klart, at ogsaa det Beløb, som saaledes tilveiebringes, ikke vil være et Beløb, som fremkalder en Nedgang i Indtægter eller en Forøgelse i Udgifter. Jeg tror altsaa, at man maa sige, at hvad der kan være Tale om, selv med Forudsætning af en Beføstning af 100 Mill. Kr., er en aarlig varig Byrde, der svarer til omtrent det halve Beløb, eller 2 Mill. Kr., hvortil saa endvidere kommer, hvad der vil udtræbes til Vedligeholdelse og andre forøgede Udgifter. Jeg betragter det saaledes som aldeles sikkert, at man ikke paa nogen Maade vil naae op til en Forringelse af den nuværende aarlige Status med 6 Mill. Kr., som her peges paa. Nu skal jeg bemærke, at naar jeg her har forudsat, at man kunde gaa til en Beføstning af 100 Mill. Kr., saa er det selvfølgelig ikke med noget let Hjerte, at jeg giver Anvisning paa 100 Mill. Kr. i dette Diemed; jeg har selvfølgelig den samme Tilbøielighed som alle Nationaløkonomer til fortrinnsvis at benytte saa store Midler i produktive Diemed og har ikke nogen særlig Forkjærlighed for at binde dem i, hvad man kalder uproduktive Anlæg. Jeg vilde i og for sig selvfølgelig langt hellere benytte dette Beløb til Bygning af Jernbaner, til Forbedring af Skolevæsenet, til Gjennemførelsen af alle de mange Reformers, som der paa forskjellig Maade kunde trænges til, men Spørgsmaalet er for mig slet ikke, hvad jeg helst vil, men det er simpelthen, hvad vi ere nødte til, hvad vi maa gjøre, og for mig staar det da som ubetinget det Første og Bigtigste af Alt, at vi gjøre Alt, hvad vi kunne, for at værne om vort Fædrelands Uafhængighed, Selvstændighed og Frihed, og jeg tilstaaer, at det har meget lidt Værdi for mig, om vi kunne anvende 100 Mill. Kr. i de Diemed, jeg nævnte, dersom det sker i et Danmark, der ikke længere er en fri Stat. Jeg tror desuden, at naar man vil spørge om, hvad disse Penge indbringe os, saa kunde det maaste være, at de, ret bejet, dog paa sin Vis blive, indirekte selvfølgelig, fuldt saa produktive som mange andre Udgifter. Jeg skal minde om, hvad vore to sidste Krige have kostet os, og det væsentlig, fordi vi vare saa slet forberedte, som vi vare. Krigen 1848 — 50 kostede 85 Millioner Kroner og Krigen i 1864 kostede 60 Millioner. Det er de Beløb, man kan opgjøre, men selvfølgelig ud-